

Zapisnik

sa 6. sastanka Radne skupine Istarske županije za ujednačavanje terminologije na talijanskom jeziku održanog u Bujama u srijedu 2. veljače 2022. godine s početkom u 10:00 sati

Prisutni:

Istarska županija-Regione Istriana – Marina Barbić-Poropat
Istarska županija-Regione Istriana – Viviana Viviani
Grad Rovinj-Rovigno – Verena Sošić Cerin
Grad Rovinj-Rovigno – Stellina Garbin
Grad Novigrad-Cittanova – Lorena Oplanić Marković
Grad Buje-Buie – Jelena Bojić
Grad Poreč-Parenzo – Edi Zarli
Grad Umag-Umago – Enver Jurdana

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika s prethodnog sastanka
3. Priopćenja koordinatorice
4. Titule i kvalifikacije (v. prilog Tab 1a i 1b)
5. Interne pravopisne smjernice: pisanje velikog i malog slova (v. prilog Tab 2)
6. Ažuriranje popisa glavnih političkih stranaka aktivnih u Istri (v. prilog Tab 3)
7. Razno

AD 1

Dnevni red usvojen je jednoglasno.

AD 2

Zapisnik s prethodnog sastanka usvojen je jednoglasno.

AD 3

Koordinatorica je izvijestila prisutne kako je 9. i 10. prosinca održana online konferencija Sveučilišta u Beču na kojoj je predstavila rad Skupine. Između ostaloga, govorila je o problemu riječi „pročelnik” pobudivši interes prisutnih.

Među sudionicima skupa bio je i prof. Paolucci, pravnik koji predaje prevođenje na Sveučilištu u Ljubljani. Preveo je slovenski Ustav na talijanski jezik i pokazao interes prema našem radu. U tom kontekstu govorio je o slovenskim općinama koje imaju iste probleme kao i istarske općine.

Za Skupinu bilo bi pozitivno uspostaviti suradnju sa skupinama u Sloveniji te s Furlanijom-Julijskom krajinom jer nam oni mogu dati ideje za rješavanje naših terminoloških problema. Na primjer, mogla bi se organizirati predavanja o određenim temama (proračun, izgradnja, itd.) koja bi održavali zaposlenici Regije Furlanije-Julijske krajine, a to bi nam omogućilo da produbimo naše znanje o talijanskom sustavu i da ga iskoristimo u traženju prijevodnih rješenja za istarsko nazivlje. Prvi korak jest uspostaviti službeni kontakt na regionalnoj razini.

U regiji FJK u tijeku su pripreme za otvaranje tečaja usavršavanja za jezičnu kombinaciju talijanski-slovenski. Koordinatorica je rekla kako će moći sudjelovati u njihovoj nastavi kao slušač, nakon čega će o naučenome izvijestiti našu skupinu.

Drugi znanstveni rad na konferenciji u Beču predstavili su lingvisti Lalli-Pačelat, Matticchio i Melchior, a bavio se talijanskim jezikom u Istri u vrijeme COVID-a.

Jezikoslovci su svoje analize temeljili uglavnom na tekstovima objavljenim na stranicama istarskih jedinica samouprave. Ukazali su na neke, po njihovom sudu, netočne prijevode, kao što je na primjer „misure epidemiologiche” za „epidemiološke mjere”, jer izgleda kako taj izraz na talijanskom jeziku označava skup parametara koje epidemiolozi mjere u laboratoriju. Koordinatorica ističe mogućnost usvajanja te primjedbe mijenjanjem termina, primjerice, u „misure di contrasto epidemiologico”. Drugo zapažanje jezikoslovaca jest da bi talijanski prijevod „test PCR”, koji se u Istri koristi za hrvatski „PCR test”, bio neprikladan jer se u Italiji ne koristi, već se navodno kaže „test molecolare”. Koordinatorica se s time ne slaže. „Test molecolare” je hiperonim. Postoji nekoliko molekularnih testova (PCR, LAMP, TMA, mPOCT). Osim toga, postoje i različite vrste PCR testova: RT-PCR, qPCR, RT-qPCR. Premda je točno da izraz „test molecolare” u Italiji obično označava PCR jer je to najčešće korištena metoda, prevoditelj ne može biti siguran, stoga se mora odlučiti za zadržavanje engleske kratice PCR u talijanskom prijevodu te „test PCR” na talijanskom jest valjan prijevod. Međutim, „brzi antigenski test” se prevodi kao „test antigenico rapido”. S tim u vezi, koordinatorica je pitala prisutne je li potrebno posvetiti se temi COVID terminologije, ali prisutni nisu pokazali veliku zainteresiranost te je zbog toga tema COVID-a odbačena.

Koordinatorica je pozvala prisutne da razmisle o novim temama i predlože ih. U tom smislu podsjetila je kako su terminologija urbanizma i proračuna već izdvojene kao buduće teme. Potrebno je pronaći nekoga tko je upućen u to područje i voljan održati nam predavanje na tu temu. Koordinatorica je izvijestila prisutne kako ima već neka imena stručnjaka na raspolaganju za proračun, ali je prihvatila prijedlog Skupine da prednost dobije urbanizam.

S tim u vezi, Jelena Bojić ponudila se za predavanje o urbanizmu. Predavanje bi se trebalo održati na sljedećem sastanku. Jelena Bojić usporedila je urbanizam u Hrvatskoj i Italiji, navodeći kako su to dva različita postupka te kako je talijanski fleksibilniji i brži. Koordinatorica je rekla da će predložiti ostalim kolegama u Skupini da o toj temi sastave pitanja koja će poslati predavačici.

Koordinatorica je potom govorila o nastojanju Upravnog odjela za Talijansku nacionalnu zajednicu i druge etničke skupine da se glosar objavi u ožujku 2022. i da se jednom godišnje ažurira s novousvojenim terminima. Glosar je spreman i bit će objavljen u PDF-u, kao i svi zapisnici Skupine. Koordinatorica je obavijestila prisutne kako će glosar dobiti e-mailom do petka te kako će imati dva tjedna za slanje svojih primjedbi, odnosno do 18. veljače. Objava glosara predviđena je za ožujak. Odjel je trenutno u kontaktu s čelnicima Županije, a od njih se tražilo odobrenje terminoloških izmjena koje je predložila Skupina.

Koordinatorica je zatim spomenula popise Opservatorija institucionalnog talijanskog jezika izvan Italije (OIIFI) pregledane na prethodnom sastanku te je podsjetila prisutne da neki termini nisu obrađeni jer nije bilo moguće tražiti mišljenje odvjetnice Paris, koja je ranije otišla sa sastanka. Koordinatorica je putem e-maila konzultirala odvjetnicu Paris, koja je savjetovala da se usvoje sljedeći prijevodi termina.

- „Državna imovina”: na posljednjem sastanku pojavila se dvojba treba li prevesti kao „beni demaniali”, „patrimonio demaniale” ili „patrimonio statale”. Prihvaća se „patrimonio statale” jer je pojam širi i uključuje i imovinu i javno dobro.
- Državno sudbeno vijeće – Consiglio nazionale della magistratura
- Državno odvjetništvo – Procura di Stato

Koordinatorica je zatim obavijestila prisutne kako je jučer dala intervju za emisiju postaje Radio Capodistria „Punto e a capo” u kojem je razgovarala s Ornellom Rossetto Radeticchio. Ako je netko zainteresiran, koordinatorica će proslijediti poveznicu.

AD 4

Što se tiče titula i kvalifikacija, koordinatorica je pripremila tablice koje prikazuju sveučilišni sustav u Hrvatskoj i Italiji. Oba sustava proizašla su iz Bolonjske reforme. Hrvatski sustav temelji se na dualizmu jer postoji sveučilišno usmjerenje koje vodi do doktorata te stručno usmjerenje koje ranije uvodi u poslovni svijet.

Promatrajući shemu hrvatskog sustava, zaključeno je da sveučilišnoj vertikali mogu pristupiti kandidati sa završenom četverogodišnjom srednjom školom i položenom maturom, dok oni koji su završili trogodišnju srednju školu mogu pristupiti stručnoj vertikali. Do doktorata mogu doći samo oni koji završe diplomski sveučilišni studij.

Prvostupnik odgovara terminu „baccalaureus”.

S obzirom na razlike između ta dva sustava, nije bilo lako doći do željenih zaključaka kojima bi se dobio točan i nedvosmislen prijevod titule s hrvatskog na talijanski jezik te je predloženo da se ti sustavi dodatno istraže i ponovno razmotre na nekom od sljedećih sastanaka Skupine.

AD 5

Tijekom rasprave o pisanju velikog i malog slova koordinatorica je predstavila podsjetnik Cristine Sodomaco Damijanić s mišljenjima i preporukama prof. Stefana Ondellija u pogledu pisanja velikog slova. U sklopu ujednačavanja za Skupinu je trenutačno najveći problem pisanje naziva institucija, institucionalnih funkcija, naslova publikacija te imena ulica. U podsjetniku se predlaže upotreba velikog slova ne samo za početnu riječ, već i za sve punoznačne riječi sintagme (imenice, pridjeve, glagole, priloge itd.). Pri analizi podsjetnika neki su se članovi Skupine složili s tom opcijom, dok su je drugi smatrali pretjeranom i nepotrebnom jer bi previše velikih slova moglo poremetiti čitljivost teksta.

Što se tiče naziva institucionalnih funkcija iza kojih slijedi ime/prezime nositelja, funkcija može biti napisana velikim ili malim slovom. Općenito, primjećuje se veća učestalost velikih slova u ovom kontekstu, ali neki članovi skupine smatraju kako je to nepotrebno. Koordinatorica je analizirala poglavlje o velikim slovima „Međuinstitucijskog stilskog priručnika” EU-a i švicarskih „Uputa Saveznog ureda za sastavljanje službenih tekstova na talijanskom jeziku” te je istaknula kako se neka pravila o velikom slovu razlikuju od pravila koje je naveo prof. Ondelli. Predložila je interni dogovor o korištenju velikog slova, no kako nije postignut dogovor, odlučeno je da će se Skupina vratiti na tu temu naknadno.

AD 6

Koordinatorica je izvijestila o potrebi ažuriranja popisa nekih političkih stranaka o kojima je bilo riječi u prošlosti, s obzirom na to da su neke u međuvremenu promijenile nazive ili više ne djeluju.

Zbog nedostatka vremena, koordinatorica je predložila konzultacije putem e-maila. Zamolila je članove da prouče promjene označene crvenom bojom u Tab 3 (v. dolje) u preliminarnoj verziji Glosara koji će dobiti. Eventualne primjedbe potrebno je priopćiti koordinatorici e-mailom do 18. veljače.

HR	IT
Domovinski pokret (DP) Miroslava Škore	Movimento Patrio di Miroslav Škore
Zeleni savez (ZELENI)	Alleanza verde (VERDI)
Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske	Partito Democratico Bosniacco di Croazia

Zelena alternativa – Održivi razvoj Hrvatske (Zelena alternativa – ORaH)	Alternativa Verde – Sviluppo Sostenibile della Croazia
Hrvatski laburisti – stranka rada (LABURISTI)	Laburisti Croati – Partito del Lavoro
Demokrati	Democratici

Nakon što su obrađene sve točke dnevnog reda, sastanak je zaključen u 13:10.

Koordinatorica
Marina Barbić-Poropat

Zapisničarka
Viviana Viviani

KLASA: 024-04/22-03/01
URBROJ: 2163-11/4-22-3